

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Широке впровадження публічно-приватного партнерства в Україні (в нормативно-правових документах – державно-приватне партнерство – ДПП) передбачено низкою сучасних державних нормативно-правових документів, за допомогою якого можна досягти певних цілей та виконати поставлені завдання.

Публічно-приватне партнерство може бути спрямовано на зменшення державних витрат і дозволяє більш ефективно реалізувати державні цільові програми, що передбачено «Стратегією розвитку системи управління державними фінансами» [1] й уособлено у реформуванні системи державних закупівель. Це також підтверджено проектом «Основних напрямів бюджетної політики на 2015 рік» [2], де зазначено, що подальша стабілізація державних фінансів з метою стійкого економічного зростання передбачає: фінансування дефіциту державного бюджету переважно шляхом здійснення внутрішніх запозичень; активізації роботи із залучення коштів інвесторів для розвитку транспортно-дорожнього комплексу на умовах публічно-приватного партнерства, зокрема концесії; удосконалення механізму управління державними інвестиціями шляхом внесення змін до Бюджетного кодексу України [0] і Закону України «Про інвестиційну діяльність» [4] щодо створення системи управління державними інвестиціями з визначенням основних принципів і критеріїв прозорого формування та використання державних інвестицій, а також створення єдиної системи проведення оцінки, відбору і моніторингу державних інвестиційних проектів.

Нагальною необхідністю на сучасному етапі розвитку української економіки є активна участь держави як у формуванні інвестиційного середовища, так і у прямому інвестуванні, що безпосередньо пов'язано із бюджетною політикою та політикою витрат. Публічно-приватне партнерство для залучення інвестицій визначено одним із основних напрямів реалізації «Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні» [5]. Це може бути реалізовано через такі заходи: розробка, затвердження і фінансування державних цільових програм, інвестиційних проектів; здійснення державних інвестицій через публічно-приватне партнерство; надання державних гарантій, допомоги для оплати відсотків за кредитами та інших фінансових бюджетних інструментів (податкових канікул, субсидій, дотацій, трансфертів тощо) для приватних партнерів в інвестиційних проектах.

Таким чином, фінансова політика в Україні повинна бути спрямована на збільшення приватних інвестицій та стимулювання приватного сектору через зменшення податкового навантаження, що повністю відповідає завданням з впровадження публічно-приватного партнерства в Україні. Це підтверджено «Державною програмою активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки» [6], згідно якої з метою вдосконалення інвестиційної політики доцільно підвищити організаційне забезпечення реалізації політики у сфері публічно-приватного партнерства та посилити прозорість функціонування механізмів публічно-приватного партнерства шляхом проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо особливостей здійснення публічно-приватного партнерства в Україні.

Продаж українських підприємств іноземним власникам загрожує державі втратою економічної безпеки. За цих умов, є безперечним той факт, що публічно-приватне партнерство стає однією з ефективних форм управління державними активами. При впровадженні цього механізму відбувається об'єднання ресурсів і потенціалів держави та приватного сектору, що призводить до підвищення ефективності використання

наєвних ресурсів, розподілу ризиків між приватним і державним сектором та їх мінімізації. Економічний ефект від партнерства держави та приватного сектору для суспільства полягає в тому, що воно одержує більш якісні блага та послуги при зменшенні витрат. Партнерство сприяє розвитку ринкових відносин, приватної ініціативи і приватного підприємництва. Розвиток партнерства являє собою нові види організації діяльності та нові механізми регулювання.

Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [7], в рамках напрямку «Поліпшення бізнес-клімату й залучення інвестицій» зазначає, що несприятливий бізнес-клімат є основним чинником, що стримує інвестиції. Крім того, криза значно звузила внутрішні джерела для інвестицій, а міжнародні фінансові ресурси стали практично недоступними. Тому, метою реформи є поліпшення бізнес-клімату й створення сприятливих умов для надходження інвестицій і забезпечення прискореного економічного зростання, що може бути досягнуто завдяки забезпеченню ефективності та прозорості функціонування механізмів публічно-приватного партнерства, а саме встановленню методології оцінювання ефективності проектів, забезпеченню прозорого механізму проведення конкурсів, запровадженню ефективної системи мотивації й контролю в органах, відповідальних за реалізацію проектів публічно-приватного партнерства з боку держави.

Проте без ефективних механізмів державної підтримки реалізація публічно-приватного партнерства стає неможливою. Питання надання державної підтримки публічно-приватного партнерства регулюється положеннями «Бюджетного Кодексу України» [3] (стаття 17), Законами України «Про Державний бюджет» на відповідний рік та окремими рішеннями Кабінету Міністрів України щодо затвердження «Порядку та умов надання у відповідному році державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання, залученими для реалізації інвестиційних, інноваційних, інфраструктурних та інших проектів, які мають стратегічне значення та реалізація яких сприятиме розвитку національної економіки». Форми та граничні обсяги державної підтримки в розрізі головних розпорядників бюджетних коштів устанавлюються Законом України «Про Державний бюджет України» на відповідний рік. Необхідно зазначити, що форми надання державної підтримки для реалізації публічно-приватного партнерства надаються виключно на конкурсних засадах.

1. *Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами : Розпорядження, Стратегія, План Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 774-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>*

2. *Основні напрями бюджетної політики на 2015 рік : Проект Постанови КМУ № 4749 від 22.04.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : w1.c1.rada.gov.ua*

3. *Бюджетний Кодекс : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 із змінами і доповненнями // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 50–51. – Ст. 572.*

4. *Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>*

5. *Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні [Електронний ресурс]: Постанова, Програма Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 389. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>*

6. *Про затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки [Електронний ресурс]: Постанова, Програма Кабінету Міністрів України від 27.02.2013 № 187– Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>*

7. *Програма економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» / Комітет з економічних реформ при Президенті України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf.*